

Izhaja poljubno, najmanj pa štirikrat na leto. Posamezne številke 2 Din 50p za inozemstvo 3 Din. V „JGZ“ združena gasilna društva dobivajo po en odtis „Gasilca“ brezplačno. Urednik FRAN BARLE v Ljubljani.

GASILEC

Cene enkratnim oglasom:

Cela stran 300 Din,
1/2 strani 150 Din,
1/4 strani 80 Din,
1/8 strani 40 Din,
1/16 strani 20 Din.

GLASILO „JUGOSLOVANSKE GASILSKE ZVEZE LJUBLJANA“.

V Ljubljani, dne 18. junija 1926.

Dr. Rihard Bergmann.

»Jugoslovansko gasilsko zvezo Ljubljana« je zadel hud udarec, katerega bo težko, težko prebolela. Dne 24. maja t. l. je izdihnil v Žalcu svojo blago in plemenito dušo njen prvi podstarosta dr. Rihard Bergmann. Kaj nam je bil rajni dr. Bergmann, to ve vsak gasilec, ki je pogledal kdaj čez meje svoje občine, čez območje svojega gasilnega društva.

O priljubljenosti rajnega dr. Bergmanna nam jasno govori njegov pogreb, o katerem piše tov. Jernej Vengust:

Veličasten pogreb, kakršnega ni doživel še noben jugoslovanski gasilec, pa tudi ne trg Žalec, se je vršil v sredo, dne 26. maja ob 17. uri za rajnim dr. Bergmannom. Ogromna množica občinstva iz Savinjske doline, prijatelji in znanci in zastopniki jugoslovanskega gasilstva širom Slovenije so prihitali v Žalec, da se poslovijo od svojega dobrotnika in tovariša.

Na čelu pogrebnega spreveda so jezdili Sokoli, za njimi šolska mladina, pevci, godba, 8 praporov pod poveljstvom tov. Holečka iz Trbovelj, v oddelkih pa čez 500 mož broječa četa gasilcev. Krsto in številne vence so nosili gasilci žalskega in arjevaškega gasilnega društva. Častno stražo ob krsti so tvorili žalski gasilci in Sokoli. Pred četami so plapolali društveni prapori gas. društev Gaberje, Laško, Trbovlje rudnik, Trbovlje trg, Braslovče, Prekopa in Paška vas. V sprevodu so bile zastopane gasilska župa žalska z vsemi v župi včlanjenimi društvi, župa ljubljanska, trboveljska, litijska, belokranjska, novomeška, posavska, cerkniška, slovenjgraška, gornjesavinjska, mariborska in ptujska. Ljutomerčani, Gornjeradgončani in Prekmurci se zaradi slabih zvez niso mogli pravočasno udeležiti pogreba. Zastopane so bile tudi vse zdravniške organizacije in občinski zastop Žalec pod vodstvom župana g. Vabiča. Jugoslovanska

gasilska zveza pa je odposlala starosto tov. Fr. Barleta, tajnika tov. J. Hojana, njegovega namestnika F. Spegliča, prisednika J. Vengusta, in Pristovška, žalska gasilska župa podnačelnika tov. K. Gologranca in Turnška, Antlogo in Kronovška. Nadalje so bili tudi zastopani železničarji, rudarji in dr.

Pred hišo in na grobu so zapeli žalski pevci pod vodstvom g. Vrečerja. V imenu zdravniške organizacije se je poslovil na grobu g. dr. Jankovič iz Maribora, v imenu gasilnega društva Žalec tov. Zagode, v imenu župe žalske podnačelnik

tov. Gologranc, v imenu Jugoslov. gasilske zveze pa starosta tov. Barle iz Ljubljane. Trobentač je zatrobil zadnjikrat »Na pomoč!«, prapori pa so se poklonili v poslednji pozdrav.

Pokojni dr. Bergmann je že kot mlad medicinec sodeloval pri gasilnem društvu v Žalcu. Ko je služboval v bolnici v Ljubljani, je leta 1909. pristopil kot redni član k gasilnemu društvu v Ljubljani in si tam pridobil za nadaljne delovanje mnogo izkušenj. Ko je prevzel po rajnem očetu zdravniško mesto v Žalcu, je leta 1911. pristopil h gasilnemu društvu v Žalcu, izvežbal tam sanitetni oddelek in postal njegov vodja.

Njegove izredne zmožnosti in nesebično delovanje na polju gasilstva se je uveljavljalo vsestransko. Leta 1911. je bil izvoljen načelnikom »Zveze slovenskih požarnih bramb na Spodnjem Štajerskem«, katera je štela takrat 13 članic. Agilni načelnik dr. Bergmann pa je to zvezo do ustanovitve Jugoslovanske gasilske zveze dne 1. julija 1919 pomnožil na lepo število 63 članic. To lepo se razvijajočo slovensko gasilsko organizacijo je rajni privedel kot celoto v novo ustanovljeno Jugoslovansko gasilsko zvezo, postal njen I. podstarosta, obenem pa je bil tudi izvoljen za načelnika gasilske župe žalske. Njegovi rojaki v Žalcu so

ga pozneje izvolili za svojega društvenega načelnika. Njegova zasluga je bila, da se je ob 40 letnici gasilnega društva v Žalcu vršila dne 10. julija 1922 v Žalcu 3. skupščina JGZ. Bila je velika gasilska manifestacija cele Slovenije, kateri so prisostvovali tudi bratje Hrvatje.

V znak hvaležnosti za njegove velike zasluge ga je župa ob 25 letnici njegovega nesebičnega delovanja imenovala častnim članom.

Nj. Vel. kralj pa mu je podelil za njegove zasluge red Sv. Save IV. stopnje in zlato kolajno.

Sadovi njegovega plodonosnega delovanja so se vsestransko pokazali v lepem razvoju organizacij, v katerih je deloval. Ogromna udeležba na zadnji poti pa je bila izraz velike hvaležnosti in spoštovanja do moža, ki je od zgodnje mladosti do svoje prerane smrti posvetil vse svoje moči človekoljubju v procvit naroda in domovine.

Vesti starešinstva.

1.

Skupščina »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana« v Mariboru.

Dne 18. julija 1926 se vrši skupščina »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«, prejšnji dan, t. j. 17. julija 1926 pa odborova seja v Mariboru. Dnevni red skupščine in odborove seja smo objavili v prvi številki letošnjega »Gasilca«.

Danes na skupščino in odborovo seja znova opozarjamo ter vabimo župne načelnike in druge odposlance žup, da se zborovanja udeležijo v polnem številu. Železniška uprava brez dvoma tudi letos dovoli odposlancem polovično vožnjo po železnici. Odposlancem se bo pri odhodni postaji izkazati z izkaznico svojega društva ali svoje župe, da se peljejo na skupščino »Jugoslovanske gasilske zveze« v Maribor. Pri odhodni postaji bo plačati cel vozni listek, ki bo veljaven tudi za nazaj.

Izkaznica naj se glasi: N. N. iz . . . . . se kot odposlanec Gasilske župe . . . . . udeležuje letne glavne skupščine »Jugoslovanske gasilske zveze« dne 17. in 18. julija v Mariboru in ima udobnost do polovične vožnje po železnicah.

Gasilno društvo (Gasilska župa) v . . . . .
dne . . . . . 1926.

Načelnik: Žig: Tajnik:

V Mariboru bo izkaznice predložiti JGZ, da jih žigosa in s tem uveljavi za vožnjo nazaj.

Tudi izvoljene odposlance opozarjamo, da si pravčasno preskrbe izkaznice od svoje gasilske župe, ker se brez te nikogar ne bo pripustilo k glasovanju. Pri prihodu na skupščino bodo morali svoje izkaznice oddati. Tiskane izkaznice ima v zalogi g. Herman Zupan, knjigovez v Ljubljani, Gajeve ulica 2.

Tovariši odborniki JGZ in odposlanci, ki od 17. do 18. julija t. l. prenoče v Mariboru in žele, da se jim preskrbi prenočišče, naj se obrnejo na tovariša Jos. Klemenčiča, načelnika gas. društva v Pobrežju pri Mariboru.

Odborova seja dne 17. julija t. l. se prične po prihodu poštnega vlaka v Maribor, t. j. ob 16:22. Odborova seja in skupščina se vršita v kazinski dvorani v Mariboru.

2.

Gasilske potrebščine.

Gasilno društvo v Črni pri Prevaljah rabi in išče enovprežen sanitetni voz, četudi že rabljen pa še dobro ohranjen. Kdor ima na razpolago tak voz, naj stopi v dogovor z omenjenim društvom.

Gasilno društvo tovarne vžigalic v Rušah prodaja četverokolno brizgalnico z dvema iztočnima grloma, 400 l/min. in snemalno četverokolno brizgalnico, 150 l/min. Cena po dogovoru.

Gasilno društvo na Hardeku pri Ormožu kupi dvokolno brizgalnico za hribovit kraj. Društvo, ki bi imelo naprodaj tako brizgalnico, naj to z navedbo cene naznani omenjenemu društvu.

Zvezni pokrajinski zlet v Novo mesto.

Skupščina JGZ je na svojem zborovanju dne 12. julija 1925 soglasno sklenila, da se letošnji krajski zlet JGZ vrši v Novem mestu o priliki 50 letnice tamkajšnjega gasilnega društva. Gasilno društvo v Novem mestu nam sporoča, da društvo svojo 50 letnico praznuje nepreklicno

dne 11. julija 1926

in prosi, naj se tudi zlet JGZ vrši tega dne.

Novo mesto je metropola naše vinorodne Dolenjske in marsikateremu gasilcu doslej ni znano, ali pa mu je znano samo po imenu. Nudi se nam prijetna prilika, da si o priliki gasilskega zleta ogledamo Novo mesto in dolenske gorice, obenem pa posetimo dobrovoljne in gostoljubne novomeščane in Dolenjce vobče. Zato pa naj bo naša udeležba častna in velika. Vsak gasilec, ki le more, naj se udeleži novomeškega zleta in vpliva v svojih krogih na to, da bo udeležba res velika in častna za našo gasilsko organizacijo. Gasilna društva naj obveste svoje člane na novomeški zlet, da se pripravijo za potovanje v Novo mesto. Zlasti pa opozarjamo dolenska gasilna društva, da se zleta udeležijo. Naj ne bo nobenega dolenskega gasilnega društva, ki bi ne bilo korporativno ali pa vsaj z večjo deputacijo zastopano v Novem mestu dne 11. julija 1926. Za udobnosti bo skrbelo novomeško gasilno društvo.

Zlet se vrši po sporedu, ki ga gasilnim društvom razpošlje novomeško gasilno društvo.

Zvezni pokrajinski zlet v Ormož.

Dne 15. avgusta t. l. se vrši v Ormožu zvezni krajski zlet, spojen s 50 letnico ormoškega gasilnega društva. Gasilna društva, združena v JGZ, zlasti pa ona iz mariborske oblasti, vabimo, da se te prireditve udeležijo v čim večjem številu. Razpored razpošlje ormoško gasilno društvo. Konkurenčnih gasilskih prireditev ne sme biti.

Lahke motorne brizgalnice nadomestilo za ročne brizgalnice.

(F. Barle.)

Ročna brizgalnica, pa naj bo nosilna, snemalna ali pa vozna brizgalnica, je že sto let in tudi več najboljše služee gasilno orodje in je pri podeželskih gasilnih društvih skoraj povsod še vedno v uporabi. Za rabo ročne brizgalnice ni treba bog si ga vеди kakšnega znanja, je vedno pripravljena za delo in je zategadelj ostala pri podeželskih gasilnih društvih nepogrešljivo gasilno orodje. Pri vsem tem pa ne moremo reči, da je ročna brizgalnica najidealnejše orodje za podeželska gasilna društva, kajti po navadi ima ogromno težo in tehta n. pr. kot četverokolna brizgalnica 800—1000 kg, one starejših vrst pa tehtajo tudi po 1200—1400 kg. To je dokajšnja teža za konje lahkih vrst. Največja napaka ročnih brizgalnic pa je, da je treba za vzdržno uporabo veliko ljudi. Tam, kjer je treba goniti brizgal-

nico več ur, je treba ljudi izmenjati dvakrat, trikrat. In tudi, če izmenjamo ljudi, se sčasoma vendarle utrudijo, delo postaja počasnejše in učinek brizgalnice jame pojemati. Splošno znano pa je tudi, da se civilno ljudstvo gonji brizgalnice rado odteguje in gasilstvo, ki je zaposleno z gašenjem in reševanjem, naj še samo goni brizgalnico. Dogaja se, da tudi ni zadostnega števila gasilcev za gonjo brizgalnice.

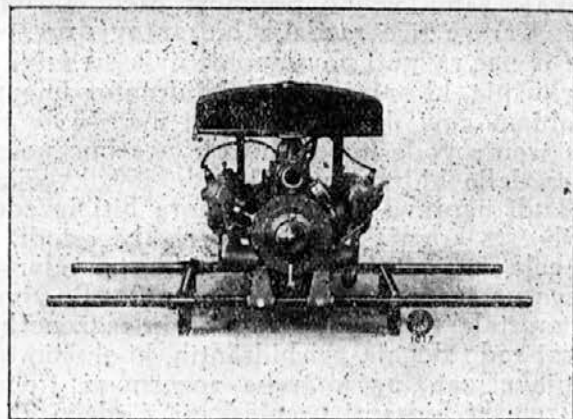
Velike važnosti pri požarih je tudi to, da je brizgalnica čimpreje na gorišču, kajti prve minute so vedno najdragocenejše. Težko brizgalnico dovesti na gorišče, zlasti v goratih ali klančastih krajih, pa je težavna in zamudna reč.

Brizgalnica, ki je dospela na gorišče, mora delovati takoj in vztrajno z močnim curkom ter ne sme biti odvisna od vztrajnosti gonilcev brizgalnice. To pa je seveda mogoče doseči le z motorno brizgalnico. Podoželska gasilna društva si motornih brizgalnic radi visoke cene doslej niso mogla nabaviti in za gorate kraje je bila sedanja četverkolna motorna brizgalnica, če tudi je tehtala samo 800 kg, še zmerom pretežka. V tem oziru, kakor smo že omenili v »Gasilecu« z dne 5. decembra 1925 pod naslovom »Gasilske novosti«, smo napravili velik korak naprej.

Kakor iz različnih vprašanj in poizvedovanj naših gasilnih društev posnemamo, je naš članek gasilstvo opozoril zlasti na lahke motorne brizgalnice, na male motorne brizgalnice in na dvokolne priklopne motorne brizgalnice. Evo nekoliko popisa!

Lahke motorne brizgalnice so konstruirane za podoželska gasilna društva, zlasti pa še za gasilna društva v hribovitih krajih.

Lahka motorna brizgalnica je ali nosen agregat (t. j. skupek vseh delov stroja v eni celoti) ali dvokolna motorna brizgalnica ali pa četverkolna motorna brizgalnica. Agregat je z dvokolnice ali četverkolnice snemljiv in dva moža ga lahko neseta kamorkoli.

Nosna lahka, motorna brizgalnica.

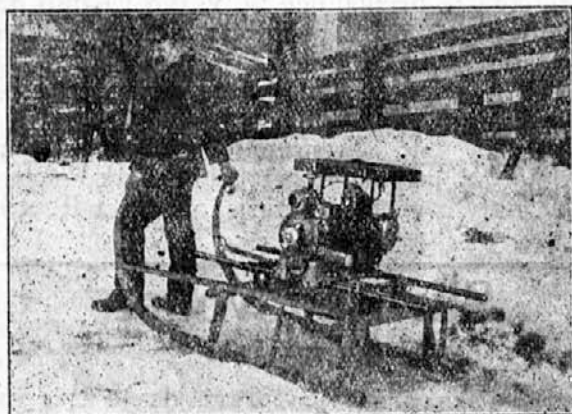
Oglejmo si strojni agregat nekoliko natančneje.

Agregat ima bencinski motor, ki je direktno spojen s krožno črpalko visoke napetosti. Oba stroja imata skupno temeljno ploščo, na kateri ležita. Na lahkih nosilkah iz železne cevi stroj, ki tehta samo 90 kg, dva moža lahko neseta kamorkoli. Bencinski motor je dvovaljen, četvertakten motor z 9 HP, ki ima povsod le kroglične teke in so defekti v tečajih nemogoči, kar je za neoviran tek stroja vsekako velike važnosti. Motor teče popolnoma mirno in tiho ter se požene s krepkim pritiskom na posebno stopalnico. Z motorjem direktno spojena krožna brizgalnica je iz fosforovega bronca in o trpežnosti ne more biti dvoma. V začetku pogona izčrpa zrak posebna in zanesljiva zračja črpalka, pri čemer se zračja zaklopka, ko je spojena s strojem, sama odpira in zapira. Pri črpalki je treba odpreti samo en odpiralnik, tako da je oskrba brizgalnice nad vse enostavna in vsakomur lahko priučljiva, kar je zopet

velike važnosti za neovirano delovanje. Akoravno tehta nosni agregat samo 90 kg, daje brizgalnica navzlic temu v minuti 400 l vode in do 60 m curkove višine, pri prostem iztoku pa 600 l vode. Brizgalnica ima po eno sesalno in iztočno grlo s pokrovom in tlakomerom.

Stroj poženemo takole: Ko smo bencinsko pipico iz bencinskega rezervarja odprli, pognali motor in spojili sesalne cevi z agregatom, staknemo zračjo črpalko s sesalno cevjo, ki v 10 do 20 sekundah potegne vodo iz globočine 8 m. Dobivši vodo je treba odpreti le še iztočno grlo in spojiti vodne hladilnike, pa lahko delujemo z vso močjo brizgalnice. Vse to pa moremo napraviti v eni minuti.

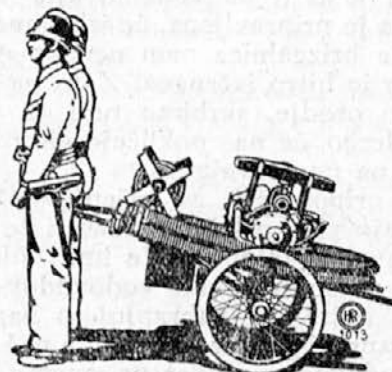
Ako stroj dela le z eno cevjo, z ročnikovim gobčnikom 16 mm, doseže 40 m curkove dolžine, če pa vzamemo dvojak, da delamo na dve cevi, z gobčnikom 12 mm, dosežemo 30 m curkove dolžine. Z zmanjševanjem gobčnika, najbolje če vzamemo gobčnik z regulacijo, dosežemo tudi 50 m curkove dolžine. V navpični cevi potisne brizgalnica vodo do višine 80—90 m. To so učinki, ki bi jih nikdo, tudi strokovnjak, ne prisodil tako lahkemu orodju in te lahko dosežemo za daljšo dobo. Na dunajskem velesajmu je ena takih brizgalnic iz Rosenbauerjeve tovarne delovala 8 dni dan za dnem, od 8. ure dopoldne do 6. ure popoldne, nepretrgoma, menjaje z dvema ali tremi cevmi, in je opozarjala nase vse prisotne gasilce. Tak nosen agregat, ker zavzema malo prostora in je lahek, lahko naložimo na vsak voz, na vsako sedanjo ročno brizgalnico, na orodni voz, na avtomobil ali pa na sani.

Lahka motorna brizgalnica na saneh.

Na krajih, kjer je črpališče vode le težko dostopno, z vozom pa morebiti popolnoma nedostopno, z agregatom brez dvoma lahko delujemo.

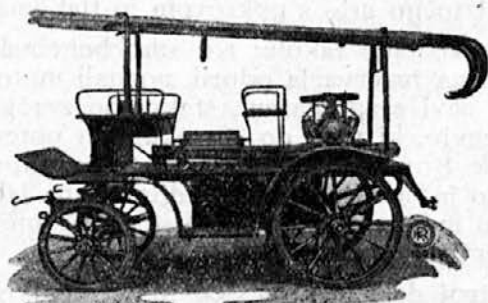
Motorna brizgalnica pa je lahko montirana tudi na dvokolnico, ki ima lesena ali pa gumijeva kolesa in tako z gumijevima kolesoma lahko priklopimo na avtomobil ali motorno kolo. Dvokolna motorna brizgalnica

Lahka dvokolna motorna brizgalnica.

tehta 180 kg ter ima na sebi malo vreteno za cevi, omario za orodje in sesalne cevi. To orodje pa se izdeluje tudi kot kompletna četverokolnica in se agregat lahko snema raz voz, ki ima sedež za 6 mož.

Četverokolna motorna brizgalnica.

Raba tega orodja je potemtakem vsestranska in to bo najbrže izpodrinilo vse kombinacije sedanje ročne brizgalnice. Vsako ročno brizgalnico lahko izpremenimo v motorno brizgalnico že samo s tem, da smo nanjo naložili lahki agregat. Tudi za mestna gasilna društva to orodje ni brez pomena, ker tudi tu najdemo črpališča vode, ki z avtomobilno brizgalnico ali vozno motorno brizgalnico niso dostopna.

Nič ne pretiravam, če trdim, da bo ta lahka motorna brizgalnica izpodrinila ročne brizgalnice in da bo s tem pri požarih prihranjeno veliko človeške moči in človeškega truda. En mož, vodja motorja, bo nadomeščal vse gonilce brizgalnice. Kar se tiče cene je motorna brizgalnica le malo dražja od ročne brizgalnice.

Z vpeljavo te brizgalnice bo vsako gasilno društvo na pripravljenosti veliko pridobilo, veselje gasilcev do dela bo rastlo, zavedajoč se, da imajo ob svoji strani neumornega in uspešno delujočega pomočnika — motorno brizgalnico.

Upamo, da smo s tem opisom ustregli vsem, ki poizvedujejo po motornih brizgalnicah, kdor pa hoče vedeti več, naj se obrne na naša inserenta Rosenbauer in Smekal.

Skrb za vodo.

(F. Barle.)

Stara gasilska prislovica pravi, da je laže in hvalježeje požare odvracati, kot pa boriti se s požari. Dolžnost zavednega gasilnega društva potemtakem ni samo, da se bori s požari, temveč tudi, da odvraca požare. Iz svojih sredstev gasilno društvo seveda ne zmore vsega, kar se tiče požarne varnosti, zato pa je opozorjati občino vedno in vedno, da skrbi ne le za gasilno orodje, temveč tudi za vodo. Gasilec brez vode je gasilec brez moči in kjer ni moči, tam ni gašenja.

Ako gasilstvo dandanes bolj misli na nabavo motorne brizgalnice in na moderno mehanično lestvo, kot pa na vodo, ni pravzaprav nič čudnega, saj ima vsako gasilno društvo to slabost, da se pri vajah in požarih rado pobaha s svojim orodjem. Za gašenje pa je, kakor rečeno, v prvi vrsti treba vode in kjer jo ni, tam je delati na to, da je pripravljena, če izbruhne požar. Najboljša motorna brizgalnica nam ne pomaga veliko, če vode ni, ali če je hitro izčrpana. Zato pa tam, kjer že imamo gasilno orodje, skrbimo tudi za vodo, da ne pridemo v zadrego, če nas pokličejo glasovi na pomoč. Pri vsem tem pa upoštevajmo:

Najboljši pripomoček za gašenje požarov so vodovodi, če imajo visoko ležeč rezervar, če imajo vodovodne cevi dovolj svetlobe in če ima zadostno število hidrantov. Žal pa so pri gradbi vodovodov denarne razmere pogosto ovira, ki zabranjujejo napravo takega vodovoda in napravi se, kar se z malim pač napraviti da.

Gradbe vodovodov nikdar ne smemo poveriti vsakemu šušmarju, temveč vedno le specialistu in izkušenemu strokovnjaku. Občina, ki gradi vodovod, naj

ne izroča načrtov, priprav in vodstva gradbe slučajno prisotnim tehnikom, inženjerjem ali arhitektom, temveč le zanesljivemu specialistu. Marsikatera občina je to zamudo že drago plačala in bridko obžalovala. Dogaja se, da so vreli vode napačni ali nezadostno uporabljeni, pri strokovnjaški napravi bi morebiti dajali dvakrat toliko vode ali pa tudi več. Večkrat so tudi rezervarji premajhni. Rezervar mora biti tolikšen, da ima vode najmanj $\frac{1}{3}$ povprečne dnevne porabe in pa stalno rezervo za gasilske namene. In koliko naj bi to bilo? Dva ročnika z gobčnikom 8—10 mm vržeta pri pritisku 4—5 atmosfer 200—250 l vode v minuti, na uro potemtakem 12 do 15 m³. Večja gasilna društva tuintam delajo tudi na 6 ali več cevi in rabijo na uro torej 36—45 m³ vode in pri tem je računati na večurno delo. Treba je torej najmanj 100 m³. Dotok vode je treba seveda upoštevati, toda le toliko, kolikor jo res doteka po znanih izkušnjah. Toliko vode torej bi moralo biti v vsakem rezervarju.

Cestne vodovodne cevi morajo imeti najmanj 80—100 mm svetlobe, če hočemo, da dajo hidrantom zadostno množino vode. Pri izberi cevi je treba tudi računati na vodni kamen, ki se polagoma tvori v notranjosti cevi in zožuje svetlobo cevi, v več desetletjih jo morebiti tudi popolnoma zapre. Razlika v ceni med 80 in 100 milimeterskimi cevmi ni takšna, da bi prišla v poštev, zlasti če računimo, da nam 100 milimeterska cev daje percentualno veliko več vode kot 80 milimeterska, da je močnejši pritisk vode v hidrantu in da vodni kamen veliko več let ne pride do ovire toka. Rezervar je postaviti v tako višino, da vodovod sam meče vodo s ceste čez strehe hiš, da ima potemtakem $2\frac{1}{2}$ —3 atmosfere pritiska, kjer pa so hiše z več nadstropji, pa 3—5 atmosfer. Curek vode mora iz normalnega ročnika in gobčnika dosežati višino 30—50 m.

Pri izberi ali določitvi nadzemskih ali podzemskih hidrantov ne moremo priti v zadrego, ker je dognano in ponovno dokazano, da imajo nadzemski hidranti, ki se odteka sami, veliko prednost pred podzemskimi hidranti. Kar se tiče razdalje hidrantov drug od drugega, se je pač ravnati po razpoložljivih sredstvih, velja naj le izkušnja, ki pravi, čim več hidrantov imamo, tem manj rabimo cevi do gorišča, tem manjša je tudi izguba na trenju vode in tem hitreje ugasimo požar. Primerna razdalja hidrantov je 100 do 150, kvečjemu do 200 m. Tudi naprava hidrantov mora biti izvedena po navodilih strokovnjaka, sicer se lahko zgodi, da se pozabi celo na odtok vode iz hidranta, odnosno hidrantnega nastavca, kar se je že zgodilo. Po zimi v hidrantu zaostala voda lahko zmrzne in razžene hidrant. To se kaj rado dogaja pri hidrantih, ki služijo obenem za vodnjake, zato pa je treba pozornosti. Če morajo biti nadzemski hidranti prepleškani z rdečo ali drugo vidno barvo, ni ravno neobhodno potrebno, potrebno pa je, da so večkrat prepleškani, da jih tako zavarujemo proti rji. To se je že v marsikaterem kraju zamerilo in kaznovalo z velikimi stroški.

V občinah, kjer ni vodovoda, je za gasilno vodo skrbeti na drug način. Pred vsem je porabiti tekočo vodo, potem ribnjake in jezera, če so v kraju ali v bližini. Napraviti je dovozna pota do vode, če treba tudi klance in to ne samo za lahke ročne, temveč tudi za težje strojne brizgalnice. Ako moramo za črpališče vode porabljati mostove, mora imeti mostna ograja odprtine, da moremo potegniti do vode sesalne cevi. Odprtine naj imajo vsaj 50 cm premera. Pri majhnih potokih in studenih si z malimi stroški večkrat pomagamo tudi na ta način, da napravimo po več zajez. S tem nabereemo večje množine vode, vsaj pa toliko, da si pomagamo z brizgalnicami v začetku, če že ne za daljši čas ali do konca. Čim več imamo zajez, tem več imamo vode in tem dalje moremo rabiti brizgalnico. Ako pa včasih nastopajo poplave, morajo biti zajeze napravljene tako, da se lahko in hitro odstranijo

in ne ovirajo toka potoku ali studencu, ki bi sicer utegnil poplaviti dolino. Za dobivanje gasilne vode tudi niso napačne ob potočku napravljene, po meter široke, s pokrovom pokrite in s 25 centimetersko cevjo z vodo zvezane jame. Kjer lahko vržemo vodo iz ene struge v drugo, v strugo, ki je bližja gorišču, imejmo pripravo za to, če si že ne moremo napraviti stalne zatvornice. Vse zbiralnike vode pa rade posečajo gosi in race, kar pa z gasilskega vidika ni in ne more biti priporočljivo. V tem slučaju moramo delati na to, da se gosem in racam prepreči ali onemogoči dostop do vode, če ni drugače, z občinsko odredbo.

Kar se tiče porabe vode pri požarih, je znano, da rabi ročna brizgalnica 100 do 200 l, manjša strojna brizgalnica 250 do 500 l in večja strojna brizgalnica 600 do 1000 l v minuti. Večja strojna brizgalnica potemtakem rabi na uro 60 m³ vode. Zategadelj pa mora biti tudi v manjših krajih 80—100 m³ vode na razpolago, v večjih krajih pa dvakrat ali tudi trikrat toliko. Tudi ne zadošča, da imamo samo eno črpališče vode v kraju, imeti jih moramo toliko, da vsako stavbo v strnjem kraju dosežemo vsaj z eno cevjo, če že ni mogoče z dvema. Skrb za gašenje ni popolna, če nimamo toliko cevi, da dosežemo vsako stavbo v kraju in da moramo čakati z gašenjem dotle, da nam pride na pomoč sedno gasilno društvo. Posamezne kraju oddaljene stavbe seveda ne morejo priti vedno v poštev.

Kjer ni naravnih vodnih tokov, tam si moramo pomagati z vodnjaki, s talno vodo, z nabiralniki, s kapnicami, lužami in mlakami. Kdo morebiti poreče, da je nabiranje deževnice v nabiralnike ali nabiranje vode v kapnice zastarela reč, pa vendarle tudi deževnica, nabrana v jame in nabiralnike ali v kapnice, pride prav, če so jame in kapnice pravilno oskrbovane. Tudi luže in mlake, morebiti ne vse, so za rabo, če jih večkrat osnažimo in pripravimo za črpanje vode.

V naših krajih imamo 60—70 cm padavine, to se pravi: v posodo, postavljeno na dež, vjamemo v letu 60—70 cm vode, seveda le tedaj, če bi vode prav nič ne izpuhtelo. Pri nabiranju vode v jame ali vodne nabiralnike pridejo v poštev samo padavine, ki padejo na strehe, ceste in kvečjemu še na utrjena dvorišča. In če vjamemo v nabiralnik $\frac{1}{10}$ vode, kar jo pade na te plošče, smo jo vjeli dovolj. Ako računimo n. pr., da v vasi ali v kraju meri plošča streh, cest in utrjenih dvorišč 10.000 m², pade na to ploščo na leto pri 60 cm = 0,6 m vodne višine, $10.000 \times 0,6 = 6000$ m³ vode, jo od tega vjamemo $\frac{1}{10} = 600$ m³.

Priporočljivo je potemtakem, da so jame ali nabiralniki tolikšni, kakršen je zračunjen letni dotok vode in da so po 1,5—2 m globoki. Če upoštevamo to, smo brez skrbi, da nam voda usahne pri še tako suhem letu. Letno shlapavanje vode je namreč povprečno tolikšno, kakršna je letna višina padavine. Potemtakem moramo računati, da se na leto izgubi približno $\frac{2}{3}$ m vodne višine. Velike važnosti je tudi, da nabiralniki nimajo propustnih tal in obrežij, da je preprečeno preveliko usahnjevanje. Usahnjevanje preprečimo kolikor toliko s tem, da tla in bregove nabiralnika obložimo s 25 cm debelo ilovico, ki pa mora biti zgnjetena in stolčena. Breg nabiralnika ne sme biti prestrm, primerna strmina je 1 : 2 do 1 : 2,5.

Prehitro zablacavanje nabiralnika, če se hočemo izogniti večjim stroškom, moramo preprečiti z lovilnimi predjamami, ki pa morajo biti tolikšne, da vjamemo vso vodo in tudi vso oddajo v nabiralnik, četudi močno dežuje. Predjama naj bo vsaj 1 m globoka in 1,5 m široka in dolga. Pred istočni žleb iz lovilne predjame v nabiralnik, ki naj bo tlakovan, položimo več kamnitih krogel ali pa butaro vej, skozi katero naj teče nesnage očiščena voda v nabiralnik. Predjama naj ima lesena tla, do se lahko očisti nesnage in glena. Ob glavnem nabiralniku pripravimo utrjen prostor za brizgalnico in nabiralnik pokrimo z zemljo, da nam ne zamrzne, le na sredi pustimo 1 m široko in dolgo od-

prtino, ki pa naj bo pokrita z dvojnimi v sredi podloženim pokrovom. Dotok naj ima 20—25 cm odprtine.

Povečanje nabiralnika je priporočljivo le tedaj, če je nabiralnik suh. Naprava novega nabiralnika je cenejša kot povečanje starega z vodo napolnjenega nabiralnika, zlasti če se porabi izkopana zemlja za zasipanje starega nabiralnika.

Kjer ni prostora za nabiralnike, kakršni so zgoraj opisani, si moramo napraviti zidane ali betonirane kapnice po 1,5—2 m globoke in primerno široke, za 80 do 100 m³ vode. Izhlapavanje omejimo s pokrovom in z obšenjenjem kapnice, zamrzovanje pa s podloženim pokrovom ali pa s plastjo zemlje, debele do 50 cm. Tudi pri teh je treba napraviti lovnice nesnage.

Tam, kjer imamo visoko stanje talne vode, kate-rega nam pokažejo najbližnji vodnjaki, moremo napraviti nabiralnik talne vode, ki pa mora biti najmanj 50 cm globokejši, kot je najnižja točka vode v suhem letu. Naprava takih nabiralnikov je dražja od drugih nabiralnikov, ker je treba delati v vodi z ročnim ali pa strojnim bagrom, toda za gašenje dajo bolj zanesljivo in tudi več vode kot drugi nabiralniki, če imajo vsaj 1,5 m v premeru. Kadar take nabiralnike pokrijemo, je treba skrbeti za odprtino, v katero polagamo sesalne cevi.

Da pa nam more dobro služiti tekoča voda, voda iz vodnjakov, ribnjakov, nabiralnikov in kapnic, je treba dobre brizgalnice. Valji brizgalnice naj imajo najmanj 100 mm premera, da more vodo sesati sama, ne pa da bi jo morali donašati in dovažati s posodo. Brizgalnice, katerim je vodo treba donašati, dandanes tudi za najmanjše občine niso več za rabo in te je treba čimprej zamenjati ali nadomestiti. Tudi cevi morajo imeti zadostno dolžino. Nikakor ni dovolj, da ima kraj samo toliko cevi, da komaj dosežajo goreče poslopje z vodnim curkom, cevi mora biti toliko, da jih moremo položiti tudi v poslopje prav do ognja samega. Če tega ni, je pomoč površna in škoda neizogibna. Ogenj je treba prijeti tam, kjer ima svoje gnezdo, če hočemo oteti ostale dele gorečega poslopja in sosedo.

Brez pomena tudi niso male ročne brizgalnice: berglovke. Berglovko bi moralo imeti pravzaprav vsako gasilno društvo. Vsak gasilec ve, da je ogenj, ki še ni razširjen po poslopju, večkrat mogoče pogasiti z berglovko in tako preprečiti večji požar. Par minut, preden položimo cevi in dobimo vodo, je lahko odločilnih in te važne minute izpolnimo z berglovko.

Gasilska „Samopomoč“.

Skupščina JGZ bo na svojem zborovanju dne 18. julija t. l. sklepala o ustanovitvi »Gasilske samopomoči«. Da se »Samopomoč« ustanovi, o tem ni dvoma, ker je splošno zanimanje zanjo. Toda vprašanje je, za kakšno obliko se odloči zvezna skupščina. Doslej so nam znani predlogi:

- samopomoč JGZ kot notranja zadeva zveze, v katero bi se sprejemali samo redni člani zveznih gasilnih društev;
- samopomoč župe (ali več žup združenih v eno samopomoč) kot notranja zadeva posameznih žup, v katere bi se sprejemali samo redni člani župnih gasilnih društev;
- gasilska samopomoč kot posebno društvo, v katero bi se sprejemali redni člani zveznih društev in njihovih zakonske žene.

Za samopomoč ad a) in b) bi zadoščala samo zvezna ali župna določila, za samopomoč ad c) pa je treba novega društva in posebnih pravil v zmislu društvenega zakona.

V današnji številki »Gasilca« objavljamo osnovo določil za župne samopomoči, ki velja lahko tudi za zvezno samopomoč, če se povsod »župa« zamenja z »zvezo«. Za samopomoč ad c) pa je, kakor rečeno, treba posebnega društva.

Določila

za

»SAMOPOMOČ GASILSKE ŽUPE LJUBLJANSKE«.

Člen 1.

Ime, namen in sedež.

1. Samopomoč se zove: »Samopomoč Gasilske župe Ljubljanske«.

2. Namen samopomoči je, dati gmotno pomoč zakonitim dedičem umrlih rednih članov gasilnih društev, ki so združena v »Gasilski župi Ljubljanski«, če so bili tudi člani župne samopomoči, in sicer v ta namen, da se obvarujejo stiske in bede, ki bi utegnili nastopiti vsled smrti gasilca.

3. To podpiranje nima značaja zavarovanja za slučaj smrti, temveč je le neomejena pomoč zakonitim dedičem po gasilcih, ki so požrtvovalno delovali v gasilstvu, zlasti pa za kritje pogrebnih stroškov po umrlem gasilcu.

4. Samopomoč ni društvo zase, temveč je notranja zadeva »Gasilske župe Ljubljanske«.

5. Sedež samopomoči je sedež »Gasilske župe Ljubljanske«.

Člen 2.

Izplačevanje podpor.

1. Po smrti vsakega člana samopomoči izplača župno načelstvo, prejevši uradni mrliški list in člansko izkaznico njegovega društva — ne glede na način ali vrsto smrti — po društvu rajnika, zakonitim dedičem tolikokrat po 2 Din, kolikor je članov samopomoči, četudi vsi člani do dneva smrti še niso vplačali določenih doneskov.

2. Pravico do podpore imajo:

a) gasilčeva vdova;

b) gasilčevi zakonski, nezakonski in posinovljeni otroci;

c) po gasilcih, ki niso oženjeni in nimajo ne zakonitih, ne nezakonitih in ne posinovljenih otrok, zakoniti dediči, ki jih gasilec določi v svoji oporoki ali jih sporoči pismeno župnemu načelstvu. Ako se je gasilec po oddanem sporočilu župnemu načelniku oženil, izgubi izjava svojo veljavo; podporo dobi vdova, otroci ali pa oseba, ki jo je gasilec določil v svoji oporoki.

3. Ako po umrlem gasilcu ni zakonitih dedičev ali se ti odpovedo podpori, se izplača podpora gasilnemu društvu, čigar član je bil umrli gasilec.

4. Odstop ali cesija podpore, ki pripada dedičem, nista dopustna in podpore tudi rubiti ni mogoče.

Člen 3.

Sredstva.

1. Vsak član samopomoči plača po smrti vsakega člana samopomoči donesek 2 Din, za prihodnji slučaj smrti.

Pri prvi, t. j. ustanovni prijavi plača vsakdo 10 Din prijavnine.

2. Vsakratni posmrtni donesek je v štirih tednih, po obvestitvi o smrti, s poštno položnico vposlati župnemu načelstvu. Doneskov pa ne odpošilja posameznik, temveč gasilno društvo, katerega član je vplačnik doneska, skupno za vse svoje člane samopomoči.

V to svrhu mora voditi društvo natančen zaznamek vseh članov samopomoči in skrbeti za to, da ima zmerom točen prepis zaznamka tudi župno starešinstvo.

3. Ako se slučaj smrti pojavljajo pogosto drug za drugim, je te doneske na poziv župnega načelstva odposlati v 14 dneh, če je pa nujno potrebno tudi v enem tednu po objavi smrti.

4. Člani samopomoči, ki v določenem roku svojih doneskov ne vplačajo svojemu gasilnemu društvu, se po dvakratnem opominu svojega društva črtajo iz samopomoči in izgube vse pravice do samopomoči. Opomin mora biti pismen, s presledkom najmanj enega tedna.

5. Ako je društvo plačalo donesek za člana, ki je še dolžan donesek, dobi podporo gasilno društvo, ne pa zakoniti dediči.

Člen 4.

Rezervni sklad.

Da more samopomoč izpolnjevati svoje dolžnosti, četudi se pogosto ponavljajo slučaj smrti, je ustanovljen rezervni podporni sklad. V ta rezervni sklad vplača vsak član pri ustanovitvi samopomoči po 10 Din prijavnine. Kdor se prijavi po 1. juliju 1927 plača 20 Din prijavnine. Tudi te prijavnine se stekajo v rezervni podporni sklad in istotako tudi preplačila, darila itd.

Člen 5.

Upravni stroški.

Upravni stroški se krijejo iz rezervnega podpornega sklada in če je izčrpan, se popolni z dokladami na posmrtno doneske. Vsa vplačila se vpošiljajo župnemu načelstvu.

Člen 6.

Ustanovitev samopomoči.

1. Pri ustanovitvi samopomoči se sprejmejo v samopomoč vsi redni člani gasilnih društev, ki so združena v »Gasilski župi Ljubljanski«, ne glede na stan in starost, če se sami prijavijo k samopomoči. Po 1. juliju 1927 pa se sprejmejo k samopomoči le redni člani, ki še niso prekorajčili 50. leta starosti in so ob priglasitvi zdravi in sposobni za gasilski posel. V dvomljivih slučajih župno načelstvo more zahtevati zdravniško izpričevalo.

2. Izključeni ali prostovoljno izstopivši člani gasilnih društev izgube vse pravice tudi do samopomoči, če pa znova vstopijo kot redni člani v gasilno društvo, se sprejmejo v samopomoč le, če doplačajo vsa od izstopa zadržana vplačila. O zopetnem sprejemu v samopomoč odloča na predlog dotičnega gasilnega društva župno starešinstvo. Odklonitve ni treba utemeljevati.

3. Člani tovarniških in podjetniških gasilnih društev, ki vsled upokojitve niso več člani teh društev, ostanejo člani samopomoči, če redno še nadalje vplačujejo določene doneske.

Člen 7.

Uprava.

1. Samopomoč vodi in upravlja starešinstvo »Gasilske župe Ljubljanske« pod nadzorstvom župnega odbora.

2. Samopomoč je vsako leto pred skupščino župe zaključiti ter je o stanju poročati župni skupščini. Skupščina župe je obenem tudi skupščina samopomoči in dotična pravila zmiselno veljajo tudi za samopomoč.

Člen 8.

Pritožba.

Članom samopomoči, odnosno njih zakonitim dedičem, ki menijo, da se jim godi krivica pri podpori, je dovoljena pritožba na skupščino župe. Pritožba pa je dovoljena le onim dedičem, kojih rajnik je bil ob smrti res redni član gasilnega društva in reden plačnik doneskov v samopomoč.

Proti sklepom župne skupščine ni priziva.

Člen 9.

Izprememba določil.

O izpremeni teh določil sklepa župna skupščina z nadpolovično večino glasov.

Člen 10.

Razpust.

Ako se samopomoč opusti, ostane njena imovina v oskrbi »Gasilske župe Ljubljanske«. Če se pred potekom petih let ustanovi druga samopomoč, se imovina izroči novi samopomoči, če pa se nova samopomoč v petih letih ne ustanovi, se imovina izpremeni v »župni podporni sklad«, do katerega imajo pravico bivši člani samopomoči.

Društvene in župne vesti.

A. Društvene.

Gasilno društvo na Igu je imelo dne 11. aprila 1926 svoj redni letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen za načelnika tov. Jos. Kozin, za poveljnika tov. Fr. Škraba, za namestnika tov. A. Smole, za tajnika tov. Fr. Čebular, za blagajnika tov. A. Juha.

Gasilno društvo v Šmarju pri Jelšah je na svojem rednem občnem zboru dne 11. aprila 1926 izvolilo za načelnika tov. M. Skaleta, za podnačelnika tov. L. Fürsta, za tajnika tov. F. Skazo, za blagajnika tov. M. Kolarja. Društvo bo dne 11. julija t. l. praznovalo svojo 45-letnico in razvilo svoj društveni prapor. Sosednja društva naj upoštevajo to prireditev.

Gasilno društvo v Orlah je dne 18. aprila izvolilo za načelnika tov. A. Nebeca, za podnačelnika tov. F. Jagra, za tajnika tov. F. Jagra, za blagajnika F. Jarca.

Gasilno društvo v Cerkljah na Goreniskem je imelo dne 18. aprila t. l. svoj redni letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen za načelnika tov. J. Likozar, za poveljnika tov. J. Vomberger, za namestnika tov. J. Kuralt, za tajnika tov. J. Kern, za blagajnika tov. J. Robas. Društvo ima 47 rednih članov.

Gasilno društvo na Zgornjem Berniku je na svojem rednem občnem zboru dne 2. februarja t. l. izvolilo za načelnika tov. F. Anžiča, za poveljnika tov. J. Jenka, za namestnika tov. J. Blaža, za tajnika tov. J. Jenka in za blagajnika tov. J. Kaplenka.

Gasilno društvo na Hardeku je imelo dne 2. maja t. l. svoj redni letni občni zbor, na katerem je bil izvoljen za načelnika tov. F. Hanželič, za podnačelnika tov. M. Masten, za tajnika tov. A. Rosina, za blagajnika tov. J. Rajšp.

Gasilno društvo v Kamni gorici je na svojem občnem zboru dne 19. marca t. l. izvolilo za načelnika tov. R. Bohinca, za poveljnika tov. A. Rozmana, za tajnika tov. L. Reška, za blagajnika tov. M. Miklja.

Mežica. Prostovoljno rudniško gasilno društvo je imelo dne 18. aprila t. l. mokro vajo, pri kateri je sodelovalo vse orodje. Vaje se je udeležilo precejšnje število članstva pod vodstvom društvenega načelnika tov. Färberja. Da bi lahko preizkusili nove cevi z ozirom na njihovo atmosfersko jakost, smo položili cevi iz hidranta pod vasjo do cerkve. Razdalja je bila nad 300 metrov in so se tako cevi kot hidrant izborno obnesle. Pri tej priliki se je pokazalo, da lahko z našo brizgalnico in hidrofornjem z lahkoto obvladamo celo vas, ne glede na to, da nam je na razpolago še hidrant. Kar se tiče izvedbe vaje, tehnične usposobljenosti članstva, lahko smelo trdimo, da je bilo tako vodstvo kot članstvo na svojem mestu. Župno načelstvo je pri tej priliki imelo nadzorovanje in se je o izvežbi zelo pohvalno izrazilo.

Mežica. V nedeljo, dne 13. maja t. l. smo imeli praktično vajo z orodjem, pri kateri je delovalo preko 120 članov. Člani so pri tej vaji pokazali veliko vnemo in vztrajnost, posebno pa so se izkazali starši plezalci. Po tej vaji smo imeli redovne vaje, nakar smo skupno z godbo na čelu odkorakali v Mežico, kjer se je vršil v najlepšem redu 28. društveni občni zbor. Med drugim se je na tem zboru s 115 proti 9 glasovom sklenilo, da se društvo korporativno udeležij službe božje na Vidov dan.

B. Župne.

Gasilska župa Ljubljanska je imela dne 9. maja t. l. svoj redni letni občni zbor, na katerem je bilo soglasno sklenjeno, da se za župo, ki ima 1082 rednih članov, takoj ustanovi župna »samopomoč«. Iz letnega poročila posnemamo, da je imela župa leta 1925 štiri skupinske vaje, ki so pokazale strogo disciplino in zadostno pripravljenost. Po vsaki praktični vaji so se vršile tudi fe-

dovne vaje in vaje trobentačev. Za delegate na skupščino JGZ dne 18. julija 1926 v Mariboru so bili poleg župnega podnačelnika tov. Zupana, izvoljeni tov. Gašperlin, Lavrenčič, Mikuž in Rojina.

Guštani. Na binkoštno nedeljo je imela tu Korotanška gasilska župa svojo redno letno skupščino, kateri so prisostvovali delegati vseh v župi včlanjenih društev. Župno načelstvo je konstatiralo, da je župa v vsakem oziru napredovala in jo lahko radi »Samopomoči« menda stavimo vsem drugim za vzgled. Ta župa je namreč že pred letom ustanovila v lastnem delokrogu »Samopomoč« in je do sedaj za štirimis umrlimi tovariši izplačala njihovim svojcem posmrtnino. Z veseljem smo pozdravili vest, da je Zveza naročila posebnemu odseku, ki ima do prihodnje skupščine izdelati osnutek in želimo tej potrebni organizaciji najkrepkejšega razmaha.

Gasilska župa Kamniška nam je poslala temeljito in obširno poročilo o skupščini, ki se je vršila dne 9. maja t. l. Iz načelnikovega in tajnikovega poročila posnemamo, da so gasilna društva združena v župi v tehničnem kakor tudi v administrativnem oziru na svojem mestu. Odlikovanja zaslužnim gasilcem so bila po sreskem poglavju izročena v desetih krajih, kar je ne le na gasilstvo, temveč tudi na splošno javnost napravilo najprijetnejši utis.

Raznoterosti.

Hrvatsko-slavonska vatrogašna zajednica priredi dne 27., 28. in 29. junija t. l. o priliki svoje 50-letnice svečano gasilsko proslavo, spojeno z razstavo gasilnega orodja in gasilne priprave. Po sporedu »zajednice«, katerega je razposlala tudi našim duštvom, je glavna prireditev pravzaprav na praznik sv. Petra in Pavla, t. l. dne 29. junija t. l. V JGZ združena gasilna društva vabimo, da se te prireditve udeležijo v čim večjem številu. Oprava: bluza, čepica — brez sekirice, toda predpisani enotni kroji.

Zavarovalnice in požari.

Zveza zavarovalnih družb v Beogradu se je obrnila z utemeljeno prošnjo na ministrstvo za notranje zadeve, naj se potrebno odredi, da se omeje požari. Zveza trdi v svoji vlogi, da je bilo zlasti leto 1925 za zavarovalnice proti požarom katastrofalno in da se mora nekaj ukreniti.

Požare po večini povzročajo malomarnost, površnost, brezbriznost, zanemarjanje in pa nervoznost po dobičku in blagostanju. Pogosto se dogaja, da posestnik zažge sam svojo hišo ali svoje poslopje, samo da dvigne visoko zavarovalnino. Oblasti so premalo izsledovale te zločine in slučajji so se množili od leta do leta.

Zveza zavarovalnih družb prosi ministrstvo za notranje zadeve:

a) da se vsak slučaj požara najrigoroznije in vsestransko zasleduje in da se potrdila o nekrivdi požara daje pogorelcem le tedaj, če je to brez dvoma dokazano,

b) da oblasti strogo nadzirajo, ali se vpoštevajo povsod tozadevne odredbe (redno čiščenje dimnikov itd.) in da se nedostatki odpravijo,

c) da se gasilska oprava in priprava pri gasilnih društvih pregleda in če treba popolni in popravi.

Zveza nadalje prosi ministrstvo, naj izda strogo naredbo vsem podrejenim organom, kako naj se čuva in ščiti čim uspešneje narodno premoženje.

Ministrstvo se je obrnilo na velike župane in veliki župani na sreske poglavarje z naročilom, da vpoštevajo želje zveze, navedene pod točko a, b in c.

Iz tega razvidimo, da stanje zavarovalnic proti požarom, zlasti v južnih krajih naše države, ni najugodnejše.

KDOR NE BERE, TA NE VE DA IMA

HERMAN ZUPAN

KNJIGOVEZ

LJUBLJANA, GAJEVA UL. 2

(ZA PALAČO „LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE“)

v zalogi prav vse
potrebne poslovne
gasilske knjige in
tiskovine po pred-
pisih JGZ ter po-
sreduje pri nabavi
vseh gasilskih
potrebščin.

GASILCI, OBRAČAJTE SE VEDNO LE NANJ!

**Kupujte pri tvrdkah,
ki imajo inserate v „Gasilcu“.**

„Brezalkoholna Produkcija“

Ljubljana Poljanski nasip 10/26

pošlje vsakemu naročniku Gasilca
zanimiv cenik brezplačno. Zahte-
vajte ga takoj; ne bo Vam žal!

„SAVA“

Opće osiguravajuće dioničarsko društvo u Zagrebu
ustanovljena od jugoslov. denarnih zavodov: Prva
hrvatska štedionica, Zagreb; Hrvatska eskomptna
banka, Zagreb; Srpska banka d. d. Zagreb; Jadran-
ska banka d. d. Beograd; Zemaljska banka d. d. Beo-
grad; Zemalj. banka za Bosnu i Herceg., Sarajevo;
je prevzela v kraljevini SHS elementarna zavaro-
vanja **občne zavarovalnice Assicurazioni
Generali v Trstu.**

Generalno zastopstvo za Slovenijo v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.
Posluje v vseh zavarovalnih strokah.

SIEGEL & DRUG

D. Z. O. Z.

TKALNICA PLATNENEGA
IN BOMBAŽNEGA BLAGA

Nudi izborno blago za delavni gas. kroj.

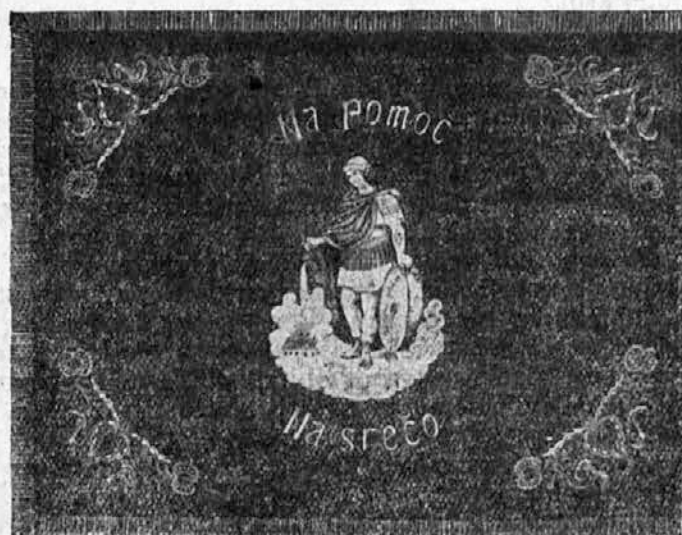
LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 31.

SVITAVY
(Č. S. R.)

WIEN

„Naročajte in širite naš list“.

Vsem p. n. gasilnim društvom
se priporoča za nabavo gasil-
skih zastav (praporov) v vsaki
izdelavi. Na željo predloži vzor-
ce, kakor tudi načrte franko-
gratis. Na vse cenjene dopise
in vprašanja daje točne infor-
macije in odgovore. ★ Zastave
za prostovoljna gasilna društva
na Igu, v Poljanah pri Toplicah,
v Gaberju pri Celju, v Mežici,

J. NEŠKUDLA

LJUBLJANA

SV. PETRA CESTA ŠT. 25

Hotedršici, Rajhenburgu, v
Sodražici in Varaždinskih Top-
plicah je izdelala, a zastave
za prostovoljna gasilna druš-
tva na Bledu, Rogaški Sla-
tini, v Šmarju pri Jelšah,
v Krašiču pri Jastrebarskem,
v Lokvah pri Delnicah, v
Daruvuru, Apatinu in za mno-
ga druga društva ima tren-
otno v delu znana tvrdka:

A. KASSIG

Izdelovanje čepic,
ZALOGA
LJUBLJANA, ŽIDOVSKA UL.
krojnih potrebščin

USTANOVLJENO 1880.

Priporoča vse krojne potrebščine za gasilce (po najnovejših predpisih J. G. Z.) kakor: čepice, gumbe, piščalke, naramke, znake za bluze in čepice, rdeče blago, vrvice za piščalke, trobke in rogove, lipove liste i. t. d.

NOVO! Nepremočljive, obliko obdržujoče čepice. Odlikujejo se po trpežnosti, lahkoši in eleganci.

Naramki vseh vrst, lastnega izdelka, fino izdelani in trpežni.

Podjetje je na novo moderno urejeno in povečano.

CENIK ZASTONJ

ŠTAMPILIJE,

pečate, pečatne etikete ter vsa v gra-versko stroko spadajoča dela izvršuje po zmernih cenah graverski zavod

SITAR & SVETEK,

LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta 13 — Kongresni trg 4.

Pozor, gasilna društva!

Imam vedno v zalogi gasilske čepice, naramke, kakor vse druge potrebščine za gasilce.

Vse po najnižji ceni.

Se priporoča

FILIP BIZJAK,

krznar in izdelovatelj čepic.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 6.

Posluje po celi Jugoslaviji. - Ustanovljena leta 1913.
Delniška glavnica znaša 3,000.000 — Din v zlatu

„JUGOSLAVIJA“

splošna zavarovalna družba v Beogradu.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani.

sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma,
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prevzela od „Graške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Feniks“ (požarni oddelek) in „Franko-Hongroise“ ves njih kupčijski obstoj v naši državi. - Najnižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Glasom naredbe ministrstva za vojsko in mornarico nado-meščajo police splošne zavarovalne družbe „JUGOSLAVIJE“ ženitvene kavicje za častnike.

Telefon 571. — Pisarna: Dunajska cesta 15. — Telefon 571.

UČITELJSKA TISKARNA

registrovana zadruga z omejeno zavezo

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA ULICA 6,
priporoča svojo bogato zalogo vseh najnovejših

TISKOVIN

za učiteljstvo, šolska vodstva in šolske svete, kakor tudi za županstva in druge urade. Preskrbuje tudi šolske potrebščine in učila od najboljših tvrdk.

M. FRÖHLIH, CELJE,

KRALJA PETRA CESTA ŠTEV. 11.

KRZNARNICA IN ZALOGA KROJNIH (UNIFORM-SKIH) POTREBŠČIN, ZLASTI GASILSKIH ČEPIC, ZNAKOV, GUMBOV, PIŠČALK, TROBK, SEKIRIC, VRVIC, LIPOVIH LJSTOV I. T. D. PO PREDPISIH „JUGOSLOV. GASILSKE ZVEZE LJUBLJANA“.

Pri zavarovanju predmetov proti požaru in pri življenskem zavarovanju, zavarovanju otroške dote in pogrebnih stroškov

vpoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA št. 17,

ki Vam nudi najugodnejše pogoje.

Specijalist za gasilske čepice

kakor vse druge potrebščine za gasilce

po najnižji ceni

dobavlja

Martin Orehovc,

odlikovan krznar in izdelovatelj čepic.

CELJE, Gosposka ul. št. 14.

Pozor, gasilci!

največja izbira gasilskih čepic, gumbov, naramk, znakov

se dobi pri tvrdki

I. WANEK,

Ljubljana, Sv. Petra cesta 19,

na drobno in na debelo,
po najnižjih cenah.

Gasilna društva!

Preden kupite, oglejte si posebno močne

gasilske cevi vseh širokosti,

impregnirane in garantirane po najnižji ceni pri tvrdki

IVAN ADAMIČ,

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 31.
— Telefon 441. — Maribor, Ve-
trinjska ul. 20. — Kamnik, Šutna 4.

POZORI

POZORI

TELEFON ŠT. 16 USTANOV. L. 1889. POŠT. ČEK. 10.533.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA.

Stanje vložnega denarja preko 180 milijonov dinarjev ali 720 milijonov kron.

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Zlasti plačuje za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kakor kjerkoli drugod, ker jamči za nje poleg lastnega hranilničnega premoženja še

mesto Ljubljana

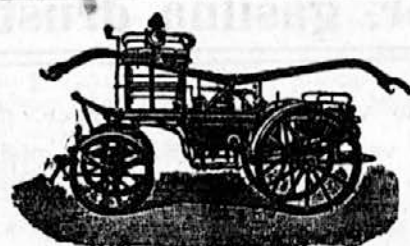
z vsem premoženjem in davčno močjo. Ravno radi tega nalagajo pri njej tudi sodišča denar mladoletnih, župni uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je

denar popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestvo in menice.

Prva zaloga gasilnega orodja

FRAN SAMSA,

ZAGREB, Mažuraničev trg šte. 18.

Ima v zalogi vsakovrstne cevi: konopne, gumijeve črpalne; dalje sekirice, pasove, gasilske znake, naramke, spojke, ročnike, trobke, piščalke, svetiljke, vrvce, čepice, čelade, blago za obleke; izdelovanje obleke iz drila in paradnega sukna; lestve: kljukaste, raztezalne in mehanične; brizgalnice: dvokolne, ročne, četverokolne, bencinmotorne, avtobrizgalnice in „Express“ aparate po tovarniški ceni. — Blago je prvovrstno iz prvih svetovnih tovarn in zajamčeno.

Cene primerne, daje tudi na obroke.

Priporoča se najtopljeje

FRAN SAMSA, nasledn. VILMA SAMSA
ZAGREB, Mažuraničev trg 18.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Delniška glavnica:

Din 50,000.000

Skupne rezerve:

nad

Din 10,000.000

Centrala:

Liubljana, Dunajska c.

Podružnice:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj,
Logatec, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj,
Sarajevo, Split, Trst.

Brzojavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št. 261, 413, 502,
503 in 504.

SE PRIPOROČA ZA VSE BANČNE POSLE.

**Specijalno podjetje za gasil-
ske potrebščine, brizgalnice,
orodje, cevi, obleke, znake.**

Specijalist v vseh gasilskih zadevah

MILINKOVIĆ & CO

LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA ŠT. 7

**Priključeno: elektrotehnično
podjetje, motorji, elektroma-
terijal, žarnice i. t. d., i. t. d.**

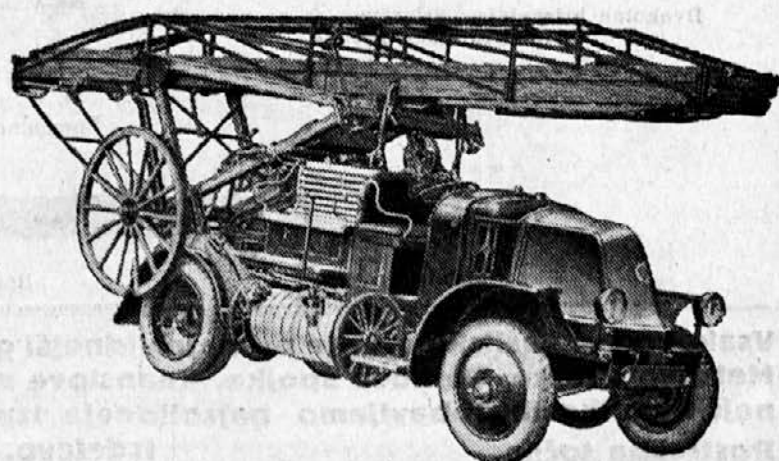
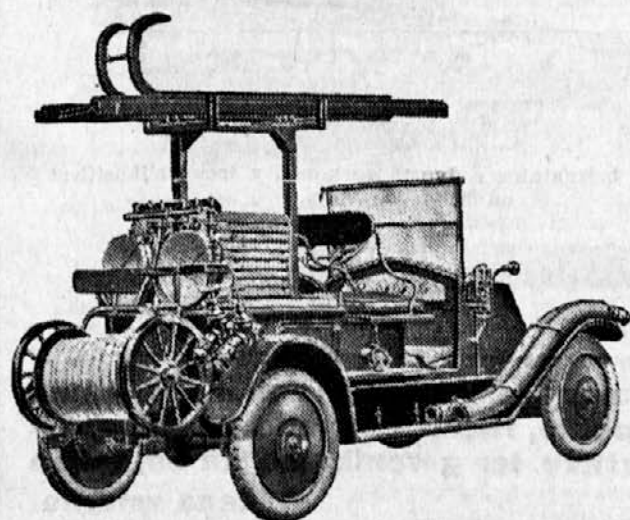

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

**Največja avtomobilska
tovarna „RENAULT“ v
Parizu nudi danes naj-
boljše avtobrizgalnice
pri najnižjih cenah**

**Zastopstvo za Slovenijo:
A. LAMPRET, LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 22**

USTANOVljENO 1767.

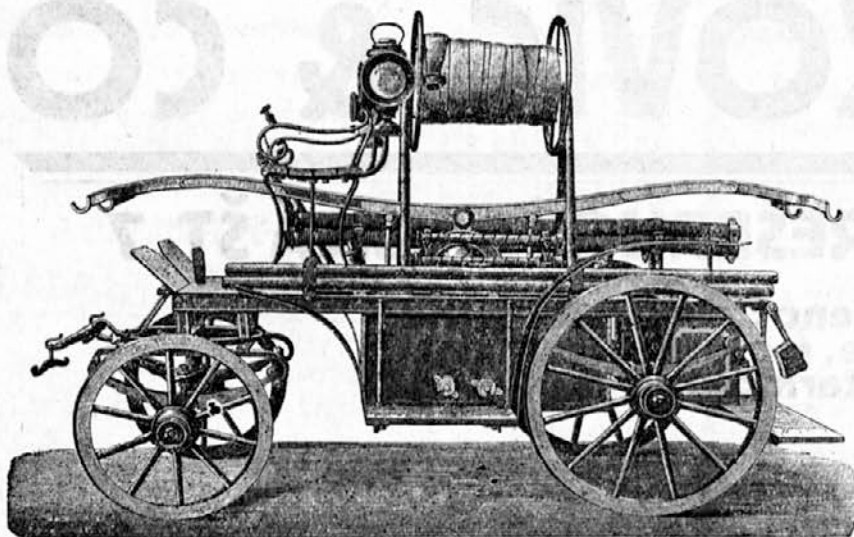
STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D.

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta 35.
Telefon št. 142 in 230.

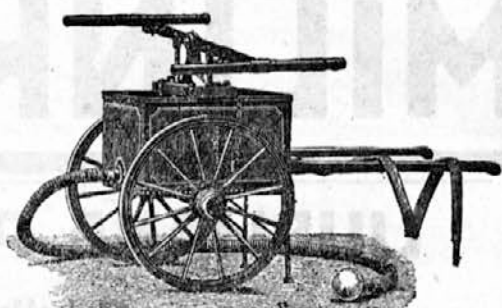
Brzjavi: STIL.

Kovinski obrat: LJUBLJANA, Zvonarska ulica 5.
Telefon št. 9.

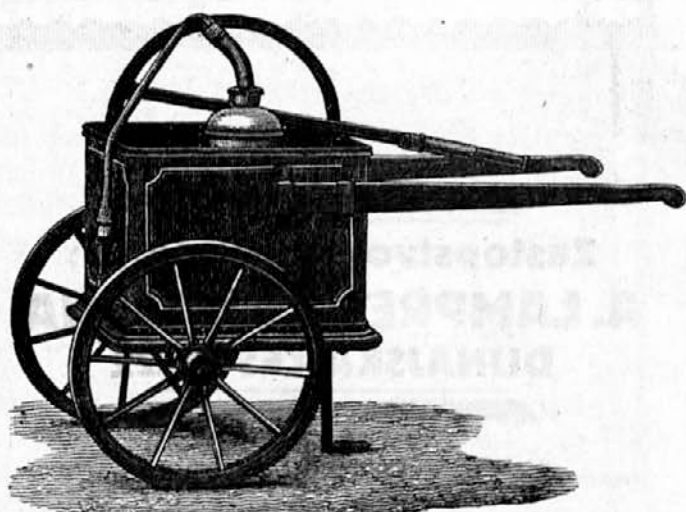
Priporočajo svoje najmodernejše, na podlagi večletnih preizkušenj izvršene brizgalnice vseh vrst, kakor: **Vozne** četverkolne in dvokolne; **snemalne** četverkolne in dvokolne; **prenosne** jednostavno in podvojeno brizgajoče. **Berglaste brizgalnice** z in brez vetrnika ter vse ostalo gasilsko orodje in potrebščine.

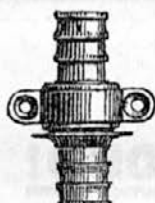
Vozna brizgalnica s patent. strojem, na peresih, z dvema curkoma močen pritisk vode.

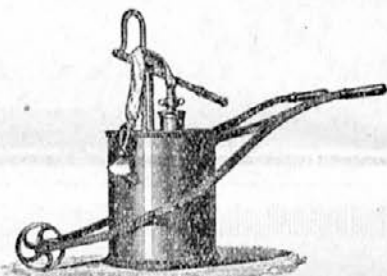
Dvokolna brizgalnica, podvojeno brizgajoča 180 - 200 ²/min.

Dvokolna brizgalnica, pripravna za gospodarske in tovarniške zavode.

Normalna spojka.

Vozna brenčna točna brizgalnica, jednostavno brizgajoča.

Snemalna brizgalnica z dvema curkoma, v treh velikostih: od 200 - 355 ²/min.

Gobčnik.

Ročnik.

Vsakovrstno gasilsko orodje pri najsolidnejši garantirani izpeljavi kakor: normalne Metzove spojke, Rothove spojke, Knanstove spojke, ročnike in gobčniki najrazličnejših velikosti. Dobavljamo najsolidneje izvršitve ter garantiramo za najboljšo Postrežba točna. izdelavo. Cene zmerne.

Ustanovljeno leta 1820.

Specijalna tovarna brizgalnic, hidroforov, sesalk, lestev, cevi in oprave za gasilce, extinkterjev, avtomobilskih, motorskih in parnih brizgalnic, s batnim ali pa s centrifugalnim črpalom

R. A. Smekal d. z o. j.

Slatiňany pri
Chrudinu

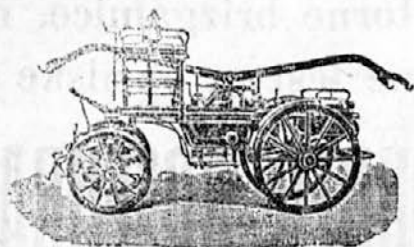
osrednja tovarna:

Čechy na Hané
MoravaPodružnica:
Turč, Sv. Martin

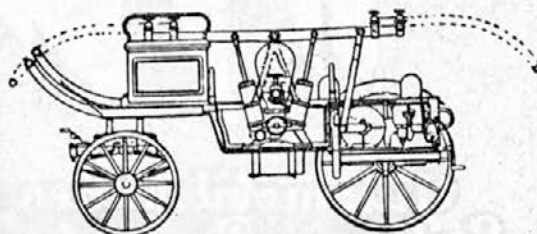
Praga-Smichov

Predilnica
konopnih cevi

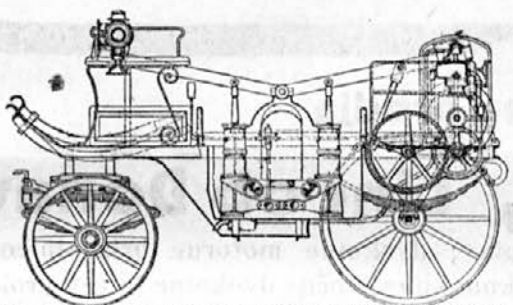
Priporoča svoje prvovrstno najmodernejše gasilsko orodje:

Predpisana četverokolna brizgalnica na peresih z enim ali dvema curkoma; močen pritisk vode

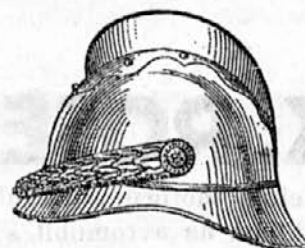
Novost, lahka konstrukcija, vleče in meče vodo z obeh strani, da ni treba obračati brizgalnice

Brizgalnica kombinirana z motorjem

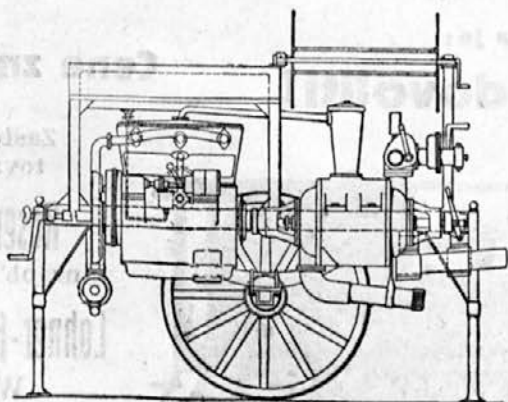

Smekal ovextinkter „METEOR“

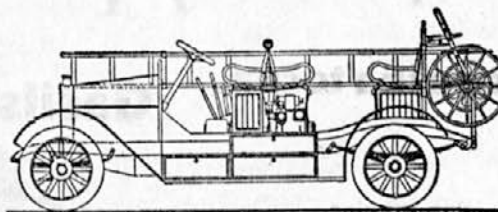

Čelada

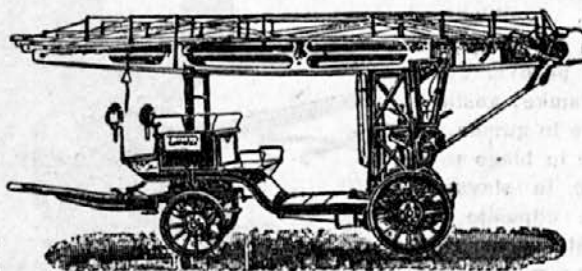
Prekonstrukcija starih brizgalnic za ročen in motorski pogon, po zmernih cenah
Dvokolne snemalne brizgalnice

Motorna dvokolna brizgalnica z batnim brzotekim črpalom za visoki pritisek

Avtomobilna brizgalnica

Mehanična sukalna lestva (rotačna lestva)

Dalje izdelujemo vse ostalo gasilsko orodje in potrebščine, kakor: Čelade, pasove, sekirice, ročne in mehanične lestve najnovejše vrste. Delavne in slavnostne obleke, čepice in gasilske znamke po najnižjih cenah. Vozove za škropljenje ulic, vozove za cevi in lestve. Telovadno orodje za šole in društva. — Občinam in gasilnim društvom olajšani plačilni pogoji. Naš zastopnik potuje vsak mesec v Jugoslavijo; obisk istoga brezplačen.

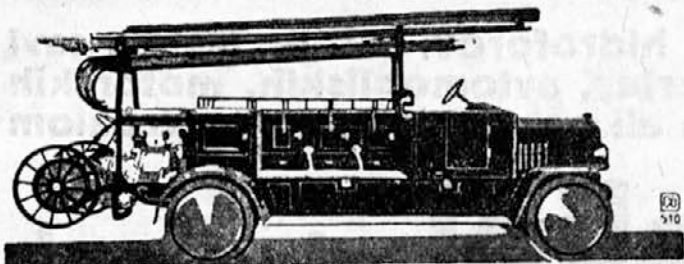
Postrežba točna.

Za vse stroje se jamči.

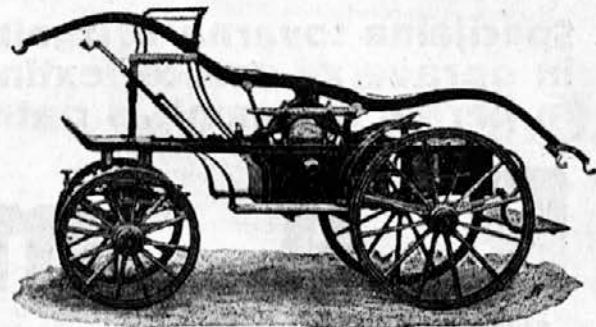
Cene solidne.

Ustanovljeno leta 1820.

Avtobrizgalnica.

Četverokolna normalna brizgalnica.

Tovarna za avtomobilne in motorne brizgalnice, mehanične lestve, gasilske čolne

LOHNER-ROSENBAUER

WIEN, IX., Porzellangasse No.2

Tovarna gasilnega orodja

K. ROSENBAUER, Linz ob Donavi.

Izdeluje motorne brizgalnice, dvokolne in četverokolne; dvokolne motorne brizgalnice kot priklopa na avtomobil, s pnevmatiko in krogljiskim tekom koles, ročne dvokolne in četverokolne brizgalnice in lestve, mehanične, raztezalne, kljukaste; vsake vrste vozove za moštvo, za cevi in za polivanje cest; vse gasilske potrebščine, cevi in spojke. — Dopisi in naročila:

Zastopstvo: **Stjepan Javor, Zagreb, Gundulićeva 23.**

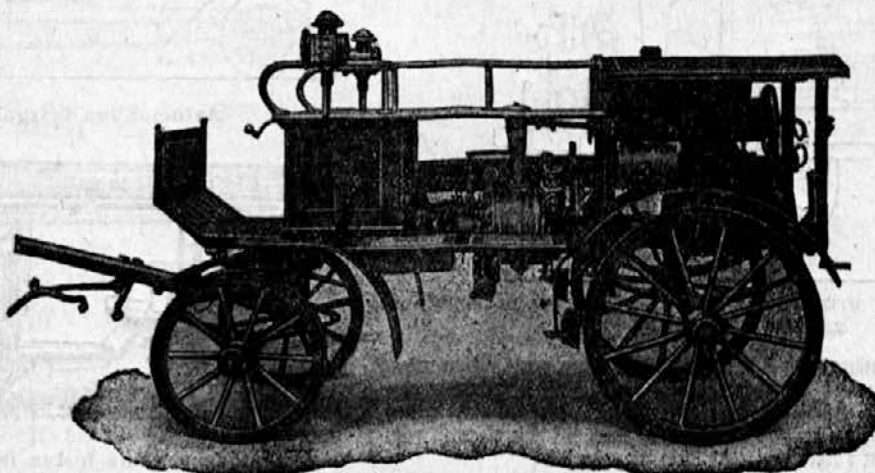
Postrežba točna.

Naša deviza je:

Gasilstvo zadovoliti!

Cene zmerne.

Cevi: sesalne, spiralne in konopne (znamka E); čelade usnjate, medene, poniklane in črno lakirane; sekirice, pasove, čepice, naramke; gasilske znake in gube, svetiljke in blago za delavne in slavnostne kroje odpošlje takoj s pošto ali železnico: **JAVOR, Zagreb**

Četverokolna bencinska brizgalnica.

Zastopstvo tovarov:

Rosenbauer,
Linz ob Donavi in
Lohner-Rosenbauer
Wien

in trgovina z gasilnim orodjem:

Stjepan Javor
Zagreb
Gundulićeva ul. br. 23